

Staatssteun, een mogelijke pijnstiller tegen de financiële corona-kater

Mei 2020

Stel je voor...

Omwille van de coronacrisis ondervindt je onderneming financiële moeilijkheden.

Je fysieke winkels moesten verplicht sluiten en dat verlies wordt helemaal niet opgevangen door de online verkoop van je producten. Zelfs al mag je binnenkort je winkels terug openen, dan nog voorzie je geen massale toeloop. Als dit zo verdergaat zou de crisis dus wel eens verstrekkende gevolgen kunnen hebben voor je onderneming...

Via de media verneem je dat de overheid financiële steun verleent aan ondernemingen in moeilijkheden ten gevolge van de coronacrisis. Zo een steun zou meer dan welkom zijn!

Uit een compliance training herinner je je echter dat de Europese Commissie steun vanwege de overheid moet goedkeuren, dat dit lang kan duren en dat de goedkeuring niet zeker is. Zijn de corona steunmaatregelen wel toegelaten? En kan je deze steun zomaar aannemen of is het toch opletten geblazen?

• • • contrast • • • •

Even verduidelijken.

Staatssteun omvat elke steun waarbij een overheid van een EU lidstaat een selectief economisch voordeel toekent aan bepaalde ondernemingen, en die de mededinging en de handel tussen de lidstaten vervalst of dreigt te vervalsen.

In de EU geldt een principiële verbod op staatssteun. Er zijn echter uitzonderingen. Zo kan steun ontsnappen aan het verbod als het bedrag ervan lager is dan de plafonds voorzien in een zogeheten *de minimis* verordening. Daarnaast is staatssteun in bepaalde gevallen ‘verenigbaar’ met de interne markt en dus toegestaan. Een lidstaat die staatssteun wil geven, moet deze ofwel laten goedkeuren door de Europese Commissie, ofwel kan hij zich beroepen op een vrijstellingsverordening of -besluit van de Commissie. In dat geval moet de steunmaatregel niet worden aangemeld.

Zodoende hebben de EU lidstaten verschillende instrumenten om steun te verlenen aan ondernemingen die moeilijkheden ondervinden ten gevolge van de coronacrisis.

- Lidstaten mogen maatregelen treffen die geen staatssteun zijn, omdat ze niet aan ondernemingen worden verleend, maar aan particulieren (bijvoorbeeld, een uitstel van personenbelasting) of omdat ze algemeen beschikbaar zijn en dus geen selectief voordeel inhouden voor bepaalde ondernemingen (bijvoorbeeld, het toekennen van een algemeen uitstel voor de betaling van de werkgeversbijdragen).
- Lidstaten mogen staatssteun verlenen als die voldoet aan de voorwaarden van een *de minimis* verordening of van een vrijstellingsverordening of -besluit van de Europese Commissie. In dit geval is er geen voorafgaande aanmeldingsplicht.
- Lidstaten mogen steun verlenen die dient tot herstel van schade veroorzaakt door “natuurrampen of andere buitengewone gebeurtenissen” (artikel 107(2)(b) VWEU). De Europese Commissie erkent de coronacrisis als zo’n “buitengewone gebeurtenis”. Lidstaten kunnen dus, mits aanmelding bij en goedkeuring door de Europese Commissie, financiële steun verlenen aan ondernemingen die schade ondervinden door de coronacrisis. Dit is vooral nuttig om ondernemingen te steunen die in het bijzonder getroffen zijn door de crisis, zoals deze in de toerisme- of luchtvaartsector.
- Lidstaten mogen ook steun verlenen die dient om “een ernstige verstoring in de economie van een lidstaat op te heffen” (artikel 107(3)(b) VWEU). De Europese Commissie heeft bevestigd dat de coronacrisis zo’n “ernstige verstoring” uitmaakt. Aanmeldingen van zo’n steun beoordeelt de Commissie op basis van een Tijdelijke Kaderregeling die werd aangenomen naar aanleiding van de crisis. Deze mogelijkheid wordt veruit het meest gebruikt door lidstaten, bijvoorbeeld om overheidsgaranties te verlenen aan ondernemingen in moeilijkheden.

Al deze instrumenten worden veelvuldig gebruikt om ondernemingen te proberen te beschermen tegen

• • • contrast • • • •

de kwalijke gevolgen van de coronacrisis. De Europese Commissie handelt daarbij bijzonder snel en keurt het merendeel van de aangemelde steunmaatregelen goed binnen 24 à 48 uur.

Het is dus mogelijk dat ook jouw onderneming in aanmerking komt voor staatssteun. Het is daarbij altijd aangewezen om zelf na te gaan of de steun rechtmatig is, omdat hij binnen de beleidsruimte van een lidstaat valt of werd goedgekeurd door de Europese Commissie. Immers, zo niet kan je volgens vaste rechtspraak in principe niet rechtmatig vertrouwen op het oordeel van de overheid en loop je het risico dat je de ontvangen steun later moet terugbetalen.

Concreet:

- Het staatssteunrecht biedt de EU lidstaten meerdere instrumenten om steun te verlenen aan ondernemingen die moeilijkheden ondervinden ten gevolge van de coronacrisis.
- De Europese Commissie verwerkt aangemelde staatssteunmaatregelen aan een recordtempo. Het merendeel van de maatregelen wordt goedgekeurd binnen 24 à 48 uur.
- Indien je onderneming problemen ondervindt ten gevolge van de coronacrisis komt deze mogelijk in aanmerking voor steun vanwege de overheid.
- Om enig risico te vermijden, is het steeds aangewezen om ook zelf te laten bevestigen dat de steunmaatregel toegelaten is.

Meer weten:

- De Europese Commissie verzamelt alle informatie inzake staatssteunregels en het coronavirus op [deze pagina](#). Deze bevat een overzicht van de relevante beslissingen.
- De Tijdelijke Kaderregeling van de Europese Commissie van 19 maart 2020, zoals aangepast op 3 april 2020 en 8 mei 2020, kan worden geraadpleegd via [deze link](#).
- In juli 2016 heeft de Europese Commissie een Mededeling betreffende het begrip “staatssteun” aangenomen. Deze is beschikbaar via [deze link](#).